

Keskiviikko 29. huhtikuuta 2015

P8\_TA(2015)0176

**Ylimääräinen Eurooppa-neuvoston kokous (23. huhtikuuta 2015) – Viimeisimmät tragediat Välimerellä ja EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikat****Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. huhtikuuta 2015 viimeisimmistä tragedioista Välimerellä ja EU:n turvapaikka- ja muuttoliikepolitiikasta (2015/2660(RSP))**

(2016/C 346/07)

*Euroopan parlamentti, joka*

- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
  - ottaa huomioon yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi,
  - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
  - ottaa huomioon vuonna 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja sen lisäpöytäkirjan,
  - ottaa huomioon 23. lokakuuta 2013 antamansa päätöslauselman siirtolaisvirroista Välimeren alueella ja erityisesti traagisista tapahtumista Lampedusan edustalla <sup>(1)</sup>,
  - ottaa huomioon 22. toukokuuta 2014 julkaistun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan Välimeren erityistyöryhmän työtä koskevan tiedonannon toimeenpanosta,
  - ottaa huomioon parlamentissa 25. marraskuuta 2014 käydyt keskustelut Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeeseen,
  - ottaa huomioon 17. joulukuuta 2014 antamansa päätöslauselman Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeeseen <sup>(2)</sup>,
  - ottaa huomioon UNHCR:n keskistä Välimerta koskevan aloitteen sekä UNHCR:n ehdotukset Eurooppaan nyt ja tulevaisuudessa saapuvia turvapaikanhakijoita, pakolaisia ja maahanmuuttajia koskeviksi toimiksi,
  - ottaa huomioon 20. huhtikuuta 2015 pidetyn ulko- ja sisäasiainneuvostojen yhteisen istunnon hyväksymän muuttoliikettä koskevan kymmenkohtaisen toimintasuunnitelman,
  - ottaa huomioon 22. huhtikuuta 2015 pidetyn, Välimeren pakolaiskriisiä käsitelleen Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen päätelmät,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Kansainvälisen siirtolaisjärjestön IOM:n mukaan yli 1 500 ihmistä on menettänyt henkensä Välimerellä kuluvan vuoden aikana;
- B. toteaa, että IOM:n mukaan arviolta 23 918 maahanpyrkijää on päässyt Italian rannikolle 1. tammikuuta 2015 lähtien; toteaa, että Kreikan viranomaisten mukaan Kreikan rannikkovartiosto pelasti 10 445 maahanpyrkijää Egeanmerellä vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä;
- C. ottaa huomioon, että Italian merivoimat, Italian rannikkovartiosto, Italian laivasto sekä useat kauppalaivat työskentelivät herkeämättä pelastaakseen Välimerellä hädässä olleita maahanpyrkijöitä ja onnistuivat pelastamaan noin 10 000 maahanpyrkijää kuuden päivän aikana perjantaista 10. huhtikuuta torstaihin 16. huhtikuuta 2015;
- D. ottaa huomioon, että Välimeren viimeisimmässä yksinomaisessa etsintä- ja pelastusoperaatiossa, Mare Nostrumissa, pelastettiin 364 vuorokauden aikana 150 810 maahanpyrkijää; toteaa, että alustavien arvioiden mukaan Välimerta ylittävien maahanpyrkijöiden määrä ei tässä vaiheessa ole osoittanut vähenemisen merkkejä;

<sup>(1)</sup> Hyväksytyt tekstit, P7\_TA(2013)0448.<sup>(2)</sup> Hyväksytyt tekstit, P8\_TA(2014)0105.

**Keskiviikko 29. huhtikuuta 2015**

- E. toteaa, että suuri osa Välimeren ylittämistä yrittävistä ihmisistä pakenee Syyrian, Irakin, Eritrean, Somalian ja Libyan konflikteja tai vainoa; ottaa huomioon, että jopa 700 maahanpyrkijää on kateissa ja heidän pelätään hukkuneen, kun puinen kalastusalus, johon heidät oli ahdettu, kaatui lähellä Libyaa portugalilaisen kauppalaivan tullessa auttamaan sitä myöhään lauantai-iltana 18. huhtikuuta 2015; ottaa huomioon, että erään henkiinjääneen on kerrottu ilmoittaneen Italian viranomaisille, että aluksella oli saattanut olla jopa 950 henkeä; ottaa huomioon, että aiemmin tässä kuussa tapahtui vastaavanlainen murhenäytelmä, jossa noin 400 maahanpyrkijän arvellaan menettäneen henkensä merellä, kun noin 550:tä ihmistä kuljettanut puinen kalastusalus kaatui;
- F. ottaa huomioon, että Frontexin koordinoima yhteinen Triton-operaatio alkoi toimia täydessä laajuudessaan 1. marraskuuta 2014 ja sen alkuperäinen kuukausibudjetti oli ainoastaan 2,9 miljoonaa euroa, kun taas Mare Nostrumin kuukausibudjetti oli yli 9 miljoonaa euroa; ottaa huomioon, että yhteisen Triton-operaation käynnistämisen jälkeen yli 24 400 laitonta maahanpyrkijää on pelastettu kesken Välimeren reitiltä ja heistä lähes 7 860 Frontexin osarahoittamia voimavaroja käyttäen;
- G. toteaa, että salakuljettajat ja ihmiskauppiaat käyttävät hyväkseen laitonta muuttoliikettä ja vaarantavat maahanpyrkijöiden hengen voitontavoittelun nimissä, ovat vastuussa tuhansista kuolemista ja muodostavat vakavan haasteen unionille ja jäsenvaltioille; ottaa huomioon, että ihmiskauppiaiden rikollinen toiminta tuottaa 20 miljardia euroa voittoa vuodessa; toteaa, että Europolin mukaan järjestäytyneillä rikollisryhmillä, jotka avustavat aktiivisesti laittomien maahanpyrkijöiden kuljettamisessa Välimeren yli, on yhteyksiä ihmiskauppaan, huumeisiin, tuliaseisiin ja terrorismiin; ottaa huomioon, että 17. maaliskuuta 2015 aloitti toimintansa Europolin yhteinen operatiivinen Mare-ryhmä, jonka tehtävänä on puuttua näiden rikollisryhmien toimintaan;
- H. toteaa, että alueellinen epävakaus ja konfliktitilanne vaikuttavat maahanmuuttajien tulvaan ja asuinseuduiltaan siirtymään joutuneiden henkilöiden virtoihin ja näin ollen myös unioniin pyrkivien ihmisten määrään; ottaa huomioon, että IS-järjestön ja Da'eshin nopea laajentuminen naapurimaissa sijaitseville konfliktialueille vaikuttaa jossain vaiheessa myös maahanmuuttajien tulvaan ja siirtymään joutuneiden henkilöiden virtoihin;
1. pitää toistuvia traagisia ihmishenkien menetyksiä Välimerellä erittäin valitettavina ja surullisina; kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita hyödyntämään nykyistä yhteistyötä ja tekemään kaikkensa uusien merellä tapahtuvien ihmishenkien menetyksien estämiseksi; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita tekemään kaikkensa ruumiiden ja kateissa olevien henkilöiden tunnistamiseksi ja heidän omaisilleen ilmoittamiseksi;
  2. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita antamaan käyttöön tarvittavat resurssit, jotta voidaan varmistaa, että etsintä- ja pelastusvelvoitteet todellakin täytetään ja että tätä varten annetaan riittävästi rahoitusta; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan edelleen solidaarisuutta ja sitoutuneisuutta antamalla lisää varoja Frontexin ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) talousarvioihin ja operaatioihin ja sitoutuu antamaan näille virastoille niiden velvoitteiden täyttämiseen tarvittavat resurssit (henkilöstön ja laitteiston) unionin talousarvion ja sen tähän tarkoitettujen varojen kautta;
  3. muistuttaa, että unionin on perustettava Välimeren viimeisimpien tragedioiden johdosta toteuttamansa toimet yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteille, kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 80 artiklassa määrätään, sekä omaksuttava kokonaisvaltainen eurooppalainen lähestymistapa; muistuttaa, että unionin on huolehdittava siitä, että vastuu jakautuu oikeudenmukaisemmin ja yhteisvastuu toteutuu niitä jäsenvaltioita kohtaan, jotka ottavat vastaan absoluuttisesti tai suhteellisesti suurimman määrän pakolaisia ja turvapaikanhakijoita;
  4. suhtautuu myönteisesti Eurooppa-neuvoston sitoumukseen unionin Triton-operaation tehostamisesta lisäämällä rahoitusta ja voimavaroja; kehottaa unionia määrittämään Triton-operaatiolle selkeän toimeksiannon, jotta voidaan laajentaa sen toiminta-aluetta ja lisätä sen etsintä- ja pelastusoperaatioihin liittyviä toimivaltuuksia unionin tasolla;
  5. kehottaa käynnistämään vakaan ja pysyvän EU:n humanitaarisen pelastusoperaation, joka toimisi Mare Nostrumin tapaan avomerellä ja johon kaikki jäsenvaltiot osallistuisivat taloudellisesti sekä antamalla sen käyttöön varusteita ja voimavaroja; kehottaa EU:ta osallistumaan tällaisen operaation rahoitukseen;
  6. pitää myönteisenä Eurooppa-neuvoston ehdotusta turvapaikkahakemusten yhteisestä käsittelystä EASOn ryhmien tuella; kehottaa komissiota laajentamaan EASOn toimivaltuuksia ja lisäämään sen operatiivista roolia turvapaikkahakemusten käsittelyssä;

## Keskiviikko 29. huhtikuuta 2015

7. kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti nykyisiä mahdollisuuksia myöntää humanitaarisia viisumeja lähetystöissään ja konsulaateissaan; huomauttaa tässä yhteydessä, että neuvoston olisi harkittava vakavasti mahdollisuutta ottaa käyttöön vuoden 2001 tilapäistä suojelua koskeva direktiivi tai SEUT:n 78 artiklan 3 kohta, joissa molemmissa annetaan mahdollisuus soveltaa solidaarisuusmekanismeja siinä tapauksessa, että asuinsijoiltaan siirtyneiden ihmisten maahantulo on joukoittainen ja äkillinen;
8. kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan enemmän nykyisiin uudelleensijoittamisohjelmiin ja kehottaa tähän etenkin niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole tähän mennessä osallistuneet lainkaan;
9. kehottaa komissiota vahvistamaan sitovat kiintiöt turvapaikanhakijoiden jakamiseksi kaikkien jäsenvaltioiden kesken;
10. korostaa, että on tärkeää tukea vapaaehtoiseen paluuseen tähtääviä toimenpiteitä mutta samalla kuitenkin turvata kaikkien muuttajien oikeuksien suojelu ja taata heille turvallinen ja laillinen pääsy unionin turvapaikkajärjestelmään palauttamiskiellon periaatetta asianmukaisesti noudattaen;
11. pitää myönteisenä, että varapuheenjohtaja / korkea edustaja ja puheenjohtajavaltio Latvia kutsuivat välittömästi koolle Luxemburgiin ylimääräisen yhteisen ulko- ja sisäasiainministerien neuvoston kokouksen, ja suhtautuu myönteisesti siihen, että jäsenvaltiot kutsuivat välittömästi koolle ylimääräisen huippukokouksen yhteisten ratkaisujen löytämiseksi Välimeren kriisitilanteeseen; panee merkille, että tällöin käytiin ensimmäinen laaja keskustelu vaihtoehdoista ihmishenkien pelastamiseksi, salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjumiseksi sekä vastaanottoa ja suojelua koskevan vastuun jakamiseksi jäsenvaltioiden kesken; korostaa, että jäsenvaltioiden on kehitettävä edelleen tätä sitoumusta, ja pitää valitettavana Eurooppa-neuvoston haluttomuutta sitoutua uskottavaan ja unionin laajuiseen sitovaan solidaarisuusmekanismiin;
12. kehottaa kaikkia osallistuvia jäsenvaltioita saattamaan Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän nopeasti ja kokonaisuudessaan osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan sen tehokkaasti täytäntöön ja näin varmistamaan yhteiset eurooppalaiset normit muun muassa turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteille ja perusoikeuksien kunnioittamiselle olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti;
13. kehottaa koordinoimaan tiiviimmin unionin ja jäsenvaltioiden toimia muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttumiseksi; korostaa, että unioni tarvitsee kokonaisuvaltaisen lähestymistavan, jolla lisätään sen sisä- ja ulkopoliittikan sekä ennen kaikkea sen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja kehitys- ja muuttoliikepolitiikan johdonmukaisuutta; kehottaa lujittamaan unionin yhteistyötä sen Lähi-idässä ja Afrikassa sijaitsevien kumppanimaiden kanssa demokratian, perusvapauksien ja -oikeuksien, turvallisuuden sekä vaurauden edistämiseksi;
14. kehottaa jäsenvaltioita ja kolmansia maita määrittämään mahdollisimman ankarat rikosoikeudelliset seuraamukset unioniin ja unionin kautta tapahtuvasta ihmiskaupasta ja ihmisten salakuljetuksesta sekä ulottamaan ne myös yksilöihin ja ryhmiin, jotka käyttävät hyväkseen haavoittuvassa asemassa olevia muuttajia unionissa, mutta varmistamaan, että hädässä olevien turvapaikanhakijoiden ja alusten avuksi tulevia ihmisiä ei aseteta syytteeseen;
15. kehottaa jäsenvaltioita tekemään tiivistä yhteistyötä Europolin, Frontexin, EASOn ja Eurojustin kanssa ihmiskaupan harjoittajien ja salakuljetusta harjoittavien rikollisverkostojen vastaisessa toiminnassa sekä selvittämään ja jäljittämään niiden rahoitusta ja tunnistamaan niiden toimintatapoja, jotta niitä estettäisiin ansaitsemasta rahaa sillä, että ne asettavat maahanpyrkijät hengenvaaraan; korostaa tarvetta lisätä yhteistyötä kolmansien maiden ja erityisesti Libyaa ympäröivien maiden kanssa ja pitää sekä lainvalvontakoulutukseen että tietopalvelujen tarjoamiseen liittyvää yhteistyötä välttämättömänä, jotta nämä rikollisverkostot voidaan hajottaa; korostaa, että kolmansien maiden on noudatettava ihmishenkien pelastamista merellä koskevaa kansainvälistä lainsäädäntöä ja huolehdittava pakolaisten suojelusta ja perusoikeuksien kunnioittamisesta;
16. tähdentää, että väkivallan ja alikehittyneisyyden perimmäisiin syihin on puututtava lähtömaissa, jotta voidaan tyrehdyttää pakolaisten ja taloudellisten muuttajien virrat; huomauttaa tähän liittyen, että kaikkien lähtömaiden hallitusten keskeisiä prioriteetteja olisi oltava hallintorakenteiden huomattava vahvistaminen kehittämällä tehokkaita ja kattavia julkisia laitoksia, kolmansien maiden turvapaikkajärjestelmien valmiuksien kehittämisen varmistaminen, oikeusvaltion vakiinnuttaminen ja laajalle levinneen korruption torjunta kaikilla tasoilla sekä ihmisoikeuksien ja demokratian edistäminen;
17. toteaa jälleen tukevansa kaikkia YK-johtoisia neuvotteluja, joiden tavoitteena on palauttaa demokraattinen hallitusvalta Libyaan, ja muistuttaa sitoumuksestaan tehostaa toimia, joilla puututaan Libyan ja Syyrian konflikteihin ja epävakaiseen tilanteeseen; korostaa, että konfliktialueiden vakauttaminen on erittäin tärkeää, jotta ihmisten ei enää tarvitsisi niin suurin joukon siirtyä pois asuinsijoiltaan;

**Keskiviikko 29. huhtikuuta 2015**

18. muistuttaa, että tämän päätöslauselman tarkoituksena on vastata viimeaikaisiin traagisiin tapahtumiin Välimerellä ja Eurooppa-neuvoston 23. huhtikuuta 2015 antamiin päätelmiin sekä ehdottaa kiireellisiä toimenpiteitä, jotka on toteutettava välittömästi, pitäen mielessä, että kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta – joka on tässä yhteydessä asiasta vastaava valiokunta – laatii parhaillaan mietintöä, josta ilmenevät muuttoliikepolitiikkaa koskevat parlamentin keskipitkän ja pitkän aikavälin suuntaviivat;

19. kehottaa komissiota laatimaan ja esittämään kunnianhimoisen Euroopan muuttoliikeagendan, jossa otetaan huomioon kaikki muuttoliikkeen näkökohdat;

20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

---